

[Finansministeren.]

udviklingen i statens egne lønninger såvel som lønningerne til folkeskolens lærere og til andet personale beskæftiget hos kommuner og private ved virksomhed, der modtager statstilskud. Endvidere vil det være naturligt at ajourføre folke-, invalide- og enkepensionerne under hensyn til lønudviklingen. Det er klart, at der må skaffes finansiel dækning for udgiftsforøgelser som følge af disse forhold.

Efter således at have omtalt finanslovsforslagets forudsætninger og de forhold, der ikke er taget hensyn til ved dets udarbejdelse, og som taget under ét vil medføre en væsentlig forøgelse af udgifterne og en svækkelse af indtægterne, skal jeg kort redegøre for finanslovsforslagets indhold.

Først skal nævnes udgiftssiden.

De samlede udgifter opført på finanslovsforslaget for 1965-66 andrager, når kapitaludgifterne medregnes, i alt 13,4 milliarder kr. Heri indgår reserver på i alt 375 mill. kr. til imødegåelse af forventede genbevillinger og tillægsbevillinger samt den før nævnte reserve på 200 mill. kr. til imødegåelse af den forventede merudgift ved regulering af lønninger og pensioner efter januarpristallet. Ifølge de seneste skøn må man regne med, at udgifterne i indeværende år opgjort på samme måde vil blive godt 12,1 milliard kr.

Forskellen mellem disse beløb — ca. 1.250 mill. kr. — er dog ikke udtryk for den forøgelse af statens udgifter, der ligger i finanslovsforslaget. Ved en bedømmelse heraf er det nødvendigt at se bort fra udgifterne ved landbrugsstøtten, idet der på forslaget som nævnt kun er optaget de bevillinger hertil, der står i forbindelse med afviklingen af den gældende lovgivning. Der er derfor på disse budgetposter en nedgang i udgifterne på godt 350 mill. kr.

Væksten i de øvrige udgifter fra indeværende til næste finansår er ca. 1.600 mill. kr. Heraf vedrører som nævnt 200 mill. kr. pristalsregulering, medens de resterende 1.400 mill. kr. er udtryk for en reel forøgelse.

De lovbundne tilskud og refusioner tegner sig for en meget væsentlig del af forøgelsen, nemlig over 600 mill. kr. Denne forøgelse skyldes for en væsentlig del, at der sidste folketingsår i enighed blev gennemført ny lovgivning, der skulle have virkning fra

næste finansår. Det drejer sig især om første del af indførelsen af fuld folkepension, der medfører en merudgift på knap 150 mill. kr. De ændrede regler for forskudsvis udbetaling af børnebidrag og forhøjelsen af disse bidrag betyder en samlet merudgift på 25 mill. kr. Forøgelsen af ungdommens uddannelsesfonds midler andrager 14 mill. kr., hvortil kommer en forøgelse af lånene på 20 mill. kr. Lægger man hertil merudgifterne ved den nye lov om tilskud til folkebiblioteker og til erhvervsskolerne, kommer man op på en samlet udgiftsstigning som følge af ny lovgivning på omkring 225 mill. kr. Den resterende del af væksten i de lovbestemte tilskud — ca. 400 mill. kr. — skyldes forøgelse af den tilskudsberettigede virksomhed hos kommuner og private. Der er særlig grund til at fremhæve den regnskabsmæssige refusion af kommunernes vejudgifter. Statens udgift gik lidt ned i 1964-65, fordi der var blevet lagt loft over det beløb, kommunerne kunne anmelde til refusion. Da denne begrænsning kun havde virkning i et år, er der regnet med en stigning i udgiften i 1965-66 på over 150 mill. kr. eller 60 pct.

Bortset fra de lovbestemte udgifter er der en samlet vækst i udgifterne på ca. 800 mill. kr.; over halvdelen af denne stigning vedrører investeringer, dels statens egne anlægsudgifter, dels tilskud og lån til andre offentlige myndigheders og privates investeringer. Stigningen i anlægsudgifterne kan anslås til ca. 25 pct. Den resterende del af væksten i statsudgifterne står overvejende i forbindelse med en almindelig forøgelse af statens løbende virksomhed.

Ved en bedømmelse af den stigning i statsudgifterne for det kommende år, som vi således må regne med, er det imidlertid ikke alene af betydning, hvorledes de fordeles sig på lovbundne og andre udgifter. Det er nok så afgørende at se på de formål, der søges opnået hermed, og at se på, om de svarer til de ønsker, der er fremkommet i befolkningen og her i det høje ting.

Lad mig nævne de væsentligste samlede udgiftsstigninger på en række vigtige områder: folke-, invalide- og enkepensionsudgifterne stiger med i alt ca. 250 mill. kr. Særforsorgen viser en stigning i udgifterne til drift, anlæg og udlån med omkring 75 mill. kr. Sygehus- og sundhedsvæsen. ud-